

TOLOSALDEKO MANKOMUNITATEKO BIGARREN HEZKUNTZAKO
IKASTETXEEI ZUZENDURIKO HONDAKINEI BURUZKO KANPAINA
2025-2026 IKASTURTEA

IRAKASLEEN MATERIALA

EKIN!

**PLANETAK EZ DITU HEROIAK BEHAR,
ZU BEZELAKOAK BAIZIK**



Hori horrela, hauek dira aurrez planteatutako galderen erantzunak:

Ba al dakizu zenbat gramo hondakin sortu dituen eguneko Tolosaldeko mankomunitateko biztanle bakoitzak 2024. urtean? 301,84 kg/biztanleko.

$$301,84/365 = 0,827 \text{ kg/bizt/eguneko} = 827 \text{ g/bizt/egun}$$

KONTUZ! Lortzen dugun datuari etxeko konpostatzea eta konpostatze komunitarioa gehitu behar zaizkio. Hau da gehitu behar den datua 219 g/bizt/eguneko.

Beraz hondakin sorrera 2024.urtean: $827 + 219 = 1.046 \text{ g/bizt/eguneko}$ izan da.

Bigarren galdera erantzuteko berdina egin behar da baina bakoitzak bere herriko datuekin.

2. HONDAKINEN EBOLUZIOA

Lortu web gunetik 2018tik aurrerako Tolosaldeko Mankomunitateko biztanle/eguneko hondakin sorrera datuak eta zure herrikoak. Konparatu datu horiek:

Oharra:

1. Web gunean ikusiko duzueenez, 2021eko eta 2022ko datuetan herri guztien datuak islatzen dira baino aurrekoetan, Mankomunitateko 9 herri handienak agertzen dira (Alegia, Anoeta, Ikaztegieta, Zizurkil, Andoain, Ibarra, Irura, Tolosa eta Villabona) eta beste 19ak, Landa Eremu gisa bateratu dira.
2. 2020 eta atzerako urteetan, materia organikoaren bilketa beste taula batean islatzen da edo ez dago. Materia organikoaren datua 219 g /bizt./egun dela suposatuko dugu kasu guztietan.

Urtea	TOLOSALDEA	ZURE HERRIA:
	Eguneko biztanleko sortutakoa (g)	Eguneko biztanleko sortutakoa (g)
2019	$831 + 219 = 1.050$	
2020	$829 + 219 = 1.048$	
2021	$828 + 219 = 1.047$	
2022	$802 + 219 = 1.021$	
2023	$808 + 219 = 1.027$	
2024	$827 + 219 = 1.046$	

Lortutako datuak zer islatzen dute?

Ez da mugimendu asko nabaritzen urtetik urtera, baina orokorrean beheranzko joera bat nabaritzen da, nahiz eta azkeneko urtean pixka bat igo den. Gaur egun klima aldaketa denon ahotan dagoen zerbait da eta hondakinak zuzenean daude erlazionatuta arazo honekin. Kontzientziazio maila handiagoa izan behako genuke eta berez zifra horiek beheranzko joera handiagoa izan beharko lukete. Agian erlaxatzen ari gara. Birziklapenean ahalegin handiak egiten ari gara baino ezin dugu ahaztu gako nagusia hondakin gutxiago sortzea dela, hau da, murriztea.

Gaur egun, hondakin kopuru altuegiak sortzen ditugu. Pentsa, 2024an 1.046 g sortzen baditu biztanle bakoitzak eguneko eta mankomunitateko biztanleak 62.697 badira, guztira zenbat hondakin sortzen da eguneko? **65.581 kg eguneko mankomunitatean.**

Eta Mankomunitate osoa kontutan hartzen badugu, zenbat hondakin sortu da 2024an? **23.937.088 kg urtean mankomunitatean.**

GEHIEGI!! Hori da hitza, hondakin gehiegi! Zer egin dezakegu guk hondakin kopurua murrizteko? Badira gure egunerokotasunean egiten ditugun erosketak murrizteko moduak. Zeintzuk bururatzen zaizkizu?

MURRIZTU

3. EROSKETA ARDURATSUA

Erosketak egitera zoaz eta erosketa egiteaz gain, ahalik eta hondakin kopuru gutxiena sortu nahi duzu. Produktu bakoitzean aukera bat baino gehiago duzu. Aukeratu hondakin gutxiena sortzen duen produktua, dagokion laukitxoan klikatuz.

 ☒	 ☐	 ☐	 ☐	 ☐	 ☒	 ☐
 ☒	 ☐	 ☐	 ☐	 ☒	 ☐	
 ☒	 ☐	 ☐	 ☒	 ☐	 ☐	
 ☐	 ☐	 ☒	 ☒	 ☐	 ☐	 ☐
 ☒	 ☐	 ☐	 ☒	 ☒	 ☐	
 ☐	 ☒	 ☐	 ☐	 ☒	 ☐	



Hondakin gutxien sortzen duen erosketa mota auzoko denda txikietan edo merkatuetan egiten dena da. Produktuak soltean erosi daitezke eta beste onurak ere baditu: bertako ekoizleen produktuak ditugu, sasoiko produktuak erosi ditzazkegu, behar dugun kantitatea bakarrik aukeratu dezakegu...

Murrizketan sinestea garrantzitsua da! Hona frogia

Askotan hondakinen murrizketan ezer gutxi egin dezakegula iruditu arren, gure gutxia, herritar kopuruagatik biderkatzen badugu, asko bihurtu daiteke. San Markoko Mankomunitatean orain urte batzuk hau frogatzeko "Ekoshopper" kanpaina jarri zen abian. Bertan famili desberdinek parte hartu zuten eta erosketa jasangarriago bat nola egin zitekeen erakutsi zitzairen. Ondorioa hau izan zen: erosketa jasangarriago bat eginez, gure hondakinak 1/4 batean murriztu daitezke!

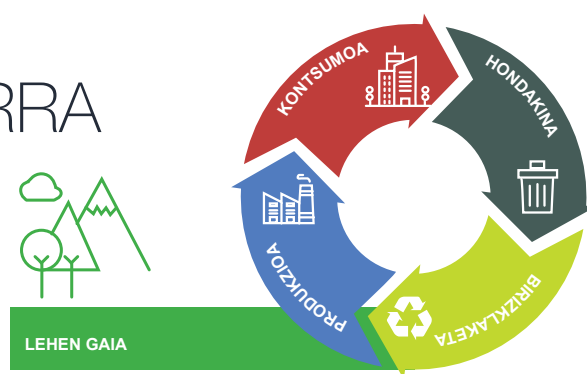
Beraz, murrizketari, hondakinen gaian egin daitekeen lehenengo lan honi, dagokion garrantzia eman behar zaio. Ikasleei herritarrei beraien hondakinak murrizteko aholkuak ematea proposatzen zaie. Orohar, murrizketaren aldeko gomendioak ondorengo hauek dira:

1. Erosketa zerrenda egin eraman.
2. Ontzi familiarrak lehenetsi.
3. Soltean erosi.
4. Gehiegizko bilgarriak ekidin.
5. Erabili eta botatzeko produktuen erabilera ekidin.
6. Poltsa berrerabilgarriak edo orga erabili.
7. Bertako produktuei lehentasuna eman (CO₂ isurketak murrizten dira).
8. Garaian-garaiko produktuak erosi.

4. EKONOMIA LINEALA ETA EKONOMIA ZIRKULARRA



Ekonomia lineala



Ekonomia zirkularra

Ba al dakizu zein den ezberdintasuna ekonomia lineala eta zirkularren artean? Zein da egokiena? Zergatik?

Hiri hondakin solidoen kudeaketaren inguruan gaur egun nagusi den eredua jasangaitza da, bere oinarria “ekoitzi-erabili-bota” ekoizpen mota linealaren baitan baitago. Eredu mota honek ez du sistema naturaletan berez ematen den materialen ziklo zirkularra betetzen, hauek berriro prozesura itzultzea ekidinez. Horregatik, gaur egungo gizartean ezinbestekoa da hondakinak baliabide gisa erabiltzen dituen sistema baten alde apustu egitea.

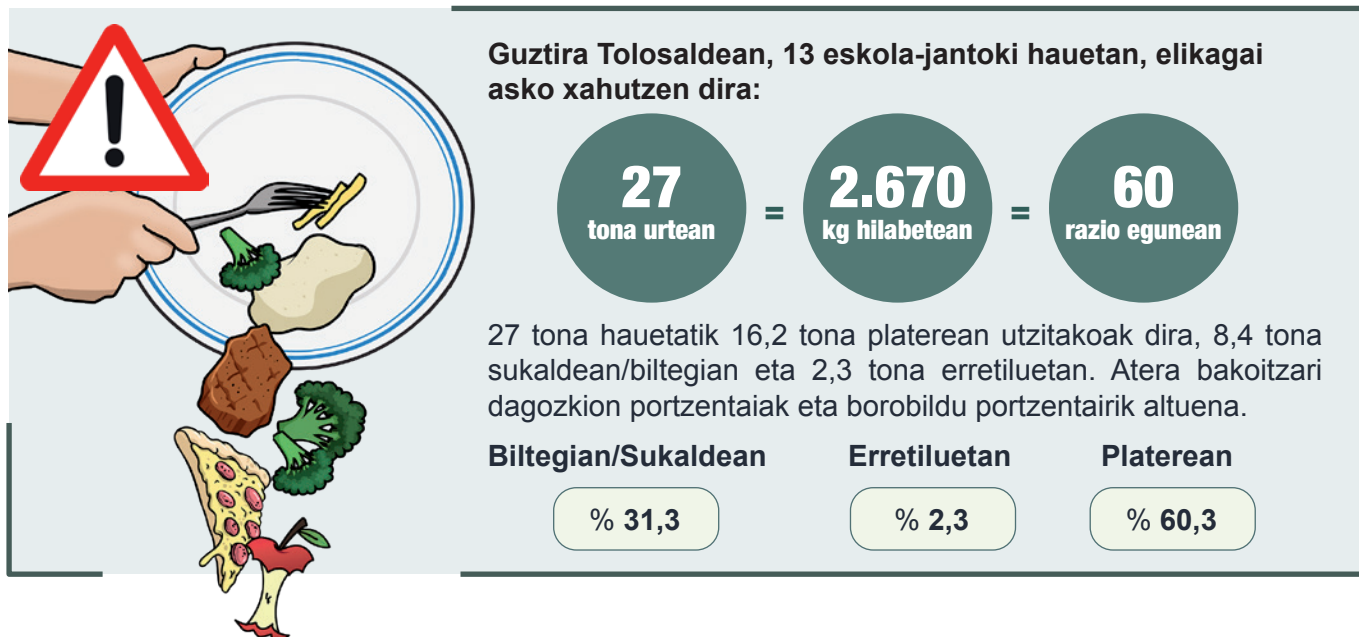
Bi ekoizpen sistema horien arteko alde nagusia ereduaren ikuskeran oinarritzen da. Ekonomia lineala lehengai bat erauzi, ondasun edo produktu bat ekoitzi, erabili eta botatzeko dago diseinaturik; hau da, **“erabili eta botatzeko”** kontzeptuan oinarrituriko eredua da, eta material eta energia kopuru handiak eskatzen ditu.

Ekonomia zirkularra, berriz, oinarri-oinarritik aldentzen da eredu tradizioaletik; izan ere, birbalerizatu edo birpentsatu daitezkeen eta balio-bizitza luzeagoa izan dezakeen ondasun gisa diseinatuak da produktua. Lehengaien kontsumoa ere murriztu egiten da, birziklatuz, berrerabiliz edo birmanufakturaren bidez lortutako materialak erabiltzen baitira, eta, horrela, ekoizpenaren zikloa ixten da. Hortaz, ekonomia zirkularrak lehengaiak erabiltzeko **era adimentsu eta eraginkorragoa** sustatzen du, eta, modu horretan, ingurumena eta baliabide naturalak zaintzen ditu.

Ekonomia zirkularren kontzeptua oinarritzat hartuta Tolosaldean Lehen Hezkuntzako 13 eskola-jantokietan xahututako elikagaien azterketa bat egin zen 2020an.

Jakingo al zenuke esaten non eta zergatik sortzen diren eskola-jantokietan elikagai soberakinak?

NON	ZERGATIK
1. Biltegian	Aurreikuspenean egindako akatsengatik: produktuak iraungitu eta egoera txarrean gelditzen direlako.
2. Sukaldean	Elikagaien maneiu eta prestaketan egindako akatsengatik.
3. Lapikoetan	Aurreikuspenean egindako akatsengatik: gehiegizko produktzioa.
4. Erretiluan	Zerbitzatu gabe gelditzen delako.
5. Plateretan	Zerbitzatzen den errazioa gehiegizkoa delako edo ikasleei ez zaielako gustatzen prestatutakoa.



AUKERA EZBERDINAK GAUR EGUNGO EGOERA HOBETZEKO:

1. Aurreikuspenak hobetzeko neurriak:

- Eskolaren, gurasoen eta jantokiaren arteko komunikazioa hobetu. Langile finkoak eta *in situ* sukaldeak abantailak eskaintzen dituzte.
- Langilegoa finkoa izateko baldintzak sortu.
- Errazioak dimentsionatzeko aukera eskaini. Gaur egun Eusko Jaurlaitzako aurreikuspen-sistemak zurrunk ez du errazioa moldatzeko aukerarik ematen.
- Office-a duten jantokien kasuan *in situ* sukaldeak ezartzearen bideragarritasuna aztertu, jantoki komunitarioen edo udal-jantokien aukera ere baloratu.
- *In situ* sukaldeetan stocka murrizteko hornikuntza frekuentzia handitu eta bertako hornitzaileekin lan egin.

2. Ikasleek janariarekiko daukaten jarrera hobetzeko neurriak:

- Sentzibilizazio programak egin.
- Ikasleek janariarekiko daukaten jarrera hobetzeko neurriak: Menuak ikasleentzako erakargarriagoak egin.

BERRERABILI

5. BOTA AURRETIK, ZER?

Zer esanahi du berrerabili hitzak? Berrerabiltzea, sortutako hondakin bati bizitza luzatzea da, hondakinak izan duen funtzio berdina errepikatuz edo beste funtzio ezberdin bat emanez. Esaterako, beirazko ur botila bat, behin eta berriro erabili daiteke iturriko urez betez (funtzio berdina errepikatuz) edo freskagarri lata bati ahoa ireki diezaiokegu arkatxontzi bat bihurtzeko (funtzio ezberdina ematea).

Gure etxeetan esaterako, erroparen berrerabilpena, beirazko potoen berrerabilpena... aspaldian barneratuta dugu baino badira gaur egun 2. eskuko dendak, 2. eskuko web guneak, edo 2. eskuko azokak... non aurrez beste norbaitek erabilitako gauzak eros edota non guk erabiliak saldu genitzakeen. Ezagutzen al duzu halakorik? Zeintzuk? Erosten duzu horrelako lekuetan? Zergatik?

ADIBIDEA



Bigarren eskuko web guneak

- www.vibbo.com
- www.tablondeanuncios.com
- es.wallapop.com
- www.ebay.es
- www.micolet.com
- www.vinted.es
- www.stubhub.es
- www.cashconverters.es
- www.casinuevo.com
- www.todocoleccion.net
- www.milanuncios.es
- www.anuncios.es
- www.webuy.com

Bigarren eskuko dendak

- Zu Zeu (Tolosa) Bigarren eskuko arropa saltzen duen denda.
 - Freedom (Tolosa) Bigarren eskuko arropa saltzen duen denda.
- Mankomunitatetik kanpo:
- GAME dendak (Bigarren eskuko bideojokoen salerosketa)
 - Trocathlon: Decathlonetik kirol erropa eta osagarriak inguruan sortzen duen bigarren eskuko denda.
 - Cash Converters (Donostia): edozein motatako artikuluak salerososten dira.
 - CeX (Donostia): bideo-joko eta pelikula erosi eta saldu daitezke.

Bigarren eskuko azokak

- Ikastetxe ezberdinetan, garai ezberdinetan antolatzen dira, orohar, ikasbidai edo ONG bati laguntzeko dirua lortzeko ekintza gisa (Gabonetan bereziki).
- Tolosako Berdura plazan, hileko 3. larunbatetan 16:30etik 19:30tara izaten da bigarren eskuko merkatua.
- Villabona: gai ezberdinen inguruan urtean zehar antolatzen dira (Udalak antolatuta).
- Andoain: "Zaharrak berriua" azoka azken urteetan (Udalak antolatuta).

BIRZIKLATU

6. GAIKAKO BILKETA DATUETAN

Egunero Tolosaldeko Mankomunitateko biztanle batek **1.046 g** hondakin sortzen dituela esan dugu, baino egia da, gure etxeetan ez direla denak poltsa berdinerara botatzen, hondakinak sailkatzeko ohitura dugu (Tolosaldeko Mankomunitatetik behintzat hori espero dugu). Sartu berriro <https://tolosaldekomankomunitatea.eus/> webgunean eta erantzun ondorengo galderei.

12.266.770 kg sailkatuta jaso

Urtea	Gaika bildu	Gainerakoa
2019	% 68,56	% 31,44
2020	% 68,13	% 31,87
2021	% 67,78	% 32,22
2022	% 66,61	% 33,39
2023	% 66	% 34
2024	% 64,82	% 35,18

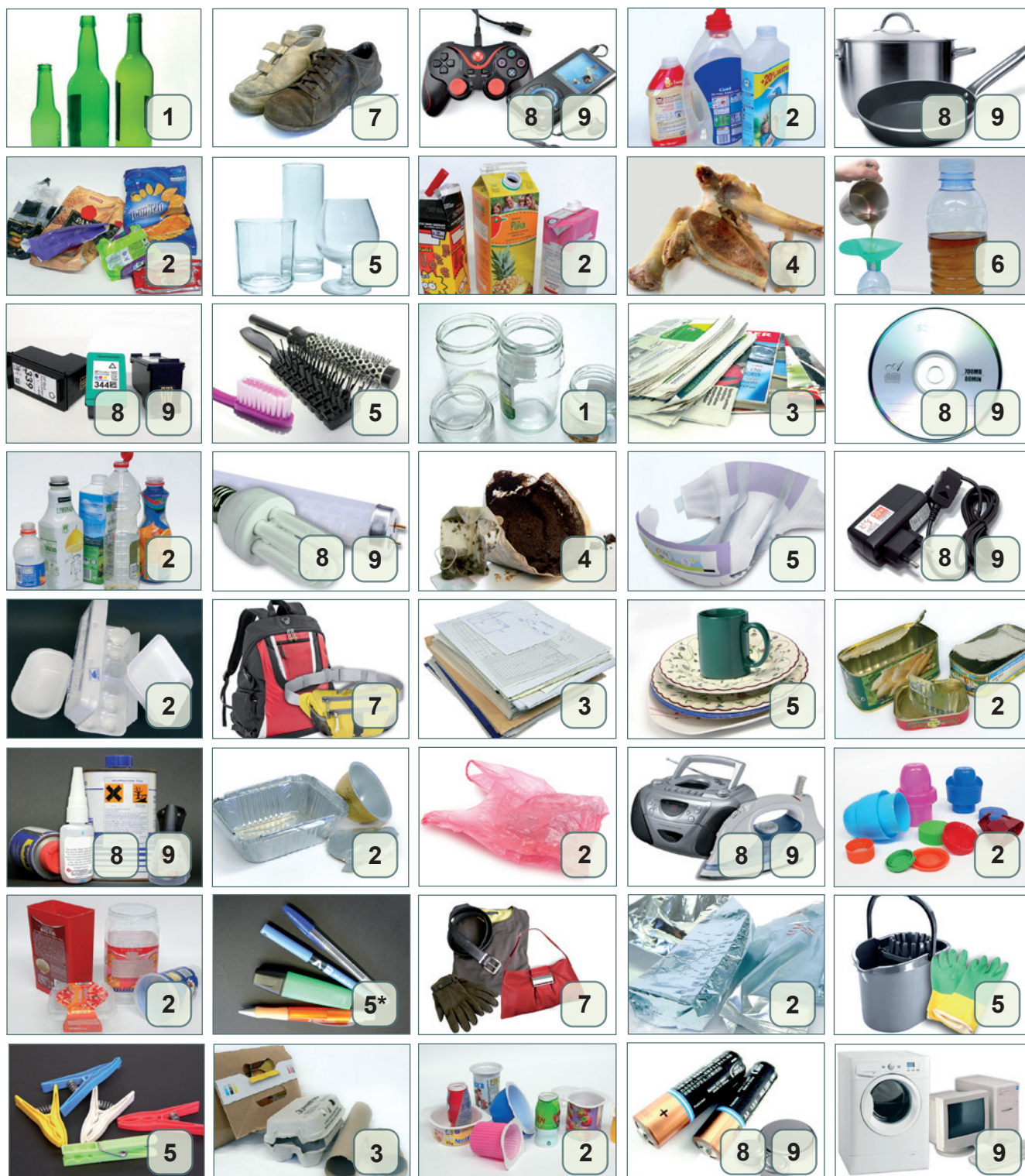
Mankomunitatearen batezbestekoaren gainerik edo azpitik dago? ☒ Gainerik ☐ Azpitik

Ikus herri ezberdinen artean dauden aldeak.

GAIKAKO BILKETA (%)							
UDALHERRIA	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Alegia	80,27	79,91	75,30	74,64	71,55	70,14	68,26
Andoain	44,73	64,06	64,09	62,36	61,44	60,85	59,51
Anoeta	73,24	73,30	66,61	73,32	74,83	75,80	76,69
Ibarra	75,11	75,62	74,98	72,83	71,01	69,86	68,59
Ikaztegieta	80,33	79,66	78,68	79,9	79,83	81,44	80,51
Irura	58,31	61,68	63,53	62,42	68,48	71,48	68,63
Tolosa	68,68	68,30	68,54	67,57	65,41	64,17	63,07
Villabona	79,11	76,77	73,06	72,45	72,18	71,11	68,92
Zizurkil	64,22	66,98	68,33	71,19	69,16	70,95	69,94
Abaltzisketa	63,70	65,02	66,43	54,49	51,47	49,18	50,00
Aduna	63,70	65,02	66,43	84,47	83,58	83,64	82,79
Albiztur	63,70	65,02	66,43	69,14	73,18	70,59	67,76
Alkiza	63,70	65,02	66,43	46,09	50,72	57,70	56,49
Altzo	63,70	65,02	66,43	74,57	65,67	66,85	71,29
Amezketza	63,70	65,02	66,43	76,8	76,16	74,67	73,53
Asteasu	63,70	65,02	66,43	67,37	65,70	61,85	60,60
Baliarrain	63,70	65,02	66,43	72,24	65,07	60,25	59,42
Belauntza	63,70	65,02	66,43	59,64	49,80	51,34	51,30
Berastegi	63,70	65,02	66,43	84,11	84,25	84,41	86,95
Berrobi	63,70	65,02	66,43	76,97	80,86	82,78	82,98
Elduain	63,70	65,02	66,43	65,49	65,49	60,85	59,21
Gaztelu	63,70	65,02	66,43	76,9	67,56	61,03	62,75
Hernialde	63,70	65,02	66,43	52,84	45,36	45,32	47,22
Larraul	63,70	65,02	66,43	59,87	52,97	64,01	64,15
Leaburu-Txarama	63,70	65,02	66,43	62,94	66,19	66,82	65,97
Lizartza	63,70	65,02	66,43	75,85	86,29	82,99	79,22
Orendain	63,70	65,02	66,43	79,48	75,69	81,58	69,71
Orexa	63,70	65,02	66,43	59,17	54,91	55,63	59,89
TOLOSALDEA	63,73	68,56	68,13	67,78	66,61	66	64,82

7. SAILKAPENA

Ea zer moduz sailkatzen duzuen zuek. Osatu ondorengo ariketa. **Jakingo al zenuke esaten hondakin mota bakoitza zein bilketa lerrotan utzi behar den?**



* Ikastetxe batzuetan Terracycle enpresak jasotzen ditu.

8. ETA GERO ZER?

Bilketa lerro ezberdinetan jasotzen diren hondakinak Tolosaldeko Mankomunitateak jasotzen ditu (beirazko ontziak izan ezik, Ecovidrio arduratzen da zuzenean) eta bakoitza dagokion sailkatze plantara eramaten ditu. Bertan, hondakinak sailkatu eta material berdineko fardoak egiten dira eta ondoren, birziklatze plantetara doaz hondakin-fardoak. Hondakin hauek eraldatuz produktu berriak egingo dira bertan.

Hondakinek jarraitzen duten bidea hobeto ulertzeko, sakatu ondorengo link-ak.

ONTZI ARINAK

https://www.youtube.com/watch?v=Z5S_WM6ldU0

<https://www.youtube.com/watch?v=c6rXT8phXME>

<https://www.youtube.com/watch?v=zMb1f4V7vPQ> (gazteleraz)

PAPERA ETA KARTOIA

<https://www.youtube.com/watch?v=XPqg7UcSJz0>

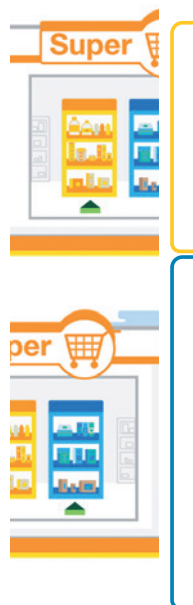
BEIRA

<https://www.youtube.com/watch?v=4d7uBeAqXNg>

Edukiontzia bakoitzean utzitako hondakinekin zer egiten den ikusi ahal izango da. Ikasle guztiek bideo guztiak ikusi beharrean, ikastaldea talde txikiagotan banatu eta azpitalde bakoitzak bideo bat ikusi dezake eta bertako prozesua beste ikasleei konta diezaiekete.

Jakingo al zenuke esaten zer egiten den hondakin mota bakoitzarekin? Ikusi ondorengo infografia (gazteleraz dago soilik) eta bete ondorengo taula:

www.ecoembes.com/es/reduce-reutiliza-y-recicla/beneficios-de-reciclar



HONDAKINA	PRODUKTU BERRIA
8 kontserba lata	Kazuela bat
80 freskagarri lata	Bizikleta hagin bat
22 plastikozko botila	Kamiseta bat
40 plastikozko (PET) botila	Forro polar bat
550 aluminiozko lata	Aulki bat
8 zereal kaxa	Liburu bat
Papera eta kartoia orohar	Kartoizko kaxak
Papera eta kartoia orohar	Komuneko papera
Papera eta kartoia orohar	Egunkari eta aldizkariak
Papera eta kartoia orohar	Zorion txartelak
Papera eta kartoia orohar	Kartoizko arrautzontziak
Papera eta kartoia orohar	Folioak
Papera eta kartoia orohar	Paperezko mukizapiak

Ikusi dugunez, Tolosaldeko Mankomunitatea arduratzen da herrietan sortzen diren hondakinak biltzeaz. Errefusaren kasuan hondakinak erraustegira bideratzen dira. Aldiz, gaika jasotzen direnak sailkatze planta desberdinetara bideratzen dira ikusi dugun moduan. Bertatik material berdinarekin egindako fardoak enpresa birziklatzaileetara bidaltzen dira bertan gure hondakinak lehengai gisa erabiliz, produktu berriak sortzeko.

BA AL ZENEKIEN?

Gipuzkoan, edukiontzi horian utzitako hondakinak bereizteko, 2 sailkatze planta daude (Urnieteta eta Legazpi) eta bertan hondakinak gaika sailkatu eta hondakin fardoak egiten dira.



Zeintzuk dira zure ustez birziklapenaren onurak?

Birziklapenaren onurak asko izan arren, 3 taldetan banatzen dira:

1. Onura ekologikoak (errautsegian bukatzen duen hondakin kopurua murrizten da, hauek, produktu berriak egiteko lehengai bihurtzen direlarik). Energia eta lehengaiak aurrezten dira.
2. Onura ekonomikoak (lehengaiak ez dira naturatik lortu behar, honek suposatzen duen gastu murrizketarekin).
3. Onura sozialak.

9. BESTE HONDAKINAK

Egia da, gure hondakinen sorrera ez dela bilketa lerro horian, berdean, urdinean, marroian, txurian, laranja... botatzen ditugun hondakinetara murrizten. Gure egunerokotasunean, beste hondakin mota batzuk ere sortzen ditugu eta hauen kudeaketa egokia egiteko, garbiguneak sortu dira. Sartu Tolosaldeko Mankomunitateko webgunean eta aurkitu informazioa (<https://tolosaldekomankomunitatea.eus/zerbitzuak/garbiguneak/>)



SAN BLAS GARBIGUNEA

Ordutegia:

Astelehenetik ostiralera 9:00 - 14:00 / 15:00 - 17:30

Larunbatak 9:00 - 13:30

Abuztua, astelehenetik larunbatera 9:00 - 13:30

San Blas auzoa 9 bis - 20400 Tolosa

943 67 16 78

sanblasgarbigunea@

tolosaldekomankomunitatea.eus



ANDOAINO GARBIGUNEA

Ordutegia:

Astelehenetik ostiralera 9:00 - 12:30 / 16:00 - 19:00

Larunbatak 9:00 - 13:30

Abuztua, astelehenetik larunbatera 9:00 - 13:30

Leioitz Industriagunea - 20140 Andoain

943 30 38 09

andoaingarbigunea@tolosaldekomankomunitatea.eus

Tolosaldean zenbat garbigune daude? 2

Non daude kokatuta? Tolosan (hilerrietik gora) eta Andoainen (Urnietako bidean).

Zein hondakin mota utzi daiteke bertan?

- Obra hondakinak
- Plastikoak: bidoiak, bilgarriak
- Gauza handiak: altzariak, koltxoak
- Papera eta kartoia
- Metalak eta txatarra
- Inausketako eta lorezaintzako hondakinak
- Egurra: paletak, kaxak, oholak
- Tailerretatik ez datozen autoen neumatikoak
- Arropa
- Beirazko ontziak
- Plastikozko, metalezko eta brik-motako ontziak
- Etxetresna elektrikoak: hozkailuak, garbigailuak, ordenagailuak, telebistak
- Etxeko hondakin arriskutsuak: fluoreszenteak, pilak, sukaldeko eta autoetako olioak, bateriak, pinturak, aerosolak, disolbatzaileak, fitosanitarioak, tonerrak, etab.

Ezagutzen al duzu beste zerbitzurik etxeko hondakin arriskutsuak eta bolumen handikoak biltzeko?

- Hondakin arriskutsuen etxolak. Ez daude herri guztietan. Alegi, Andoain, Anoeta, Asteasu, Berastegi, Ibarra, Irura, Tolosa, Villabona eta Zizurkilen daude.
- Bolumen handiko hondakinen bilketa. Herri bakoitzak bere egutegi eta ordutegia duenez, sartu webgunean eta ikus dezatela ikasle bakoitzak berea.

Zer egiten da bertan jasotzen diren hondakin guzti hauekin? Bisitatu ondorengo webguneak! Ea sortzen diren produktu berrien zerrendak harritzen zaituen!!

Idatzi bizpahiru adibide:

1. Belar artifizialaren betetze material gisa
2. Haurren parkeetako babes-zoruak
3. Kirol-pistak egiteko.

Lan hau ere astuna ez gertatzeko, ikasle taldea talde txikiagotan banatu daiteke, 2-4 taldetan eta talde bakoitzari webgune bat bisitatzeko esan.

- <http://www.signus.es> ("Inicio" atalean, "Tablón de anuncios" atalaren azpian, "**SIGNUS en 2 minutos**" edo bestela sartu <https://www.youtube.com/watch?v=Cnq-6A7XwDs>)
- www.ekogras.es/eu/ Olioarekin zer egiten den ikusiko da. Zertan bihurtzen da etxean guk kroketak frejitzeko erabili dugun olioak?

Etxetako olio erabilia biodiesel izeneko erregai motan bihurtzen dela adierazten da. Gasolina mota hau diesel motorrak erabili dezakete soilik. Galdetu ikasleei ea inoiz ikusi al duten beraiek joaten diren gasolindegitan biodiesel izena.

Informazio gehiago: Ortuellako Rafrinor www.youtube.com/watch?v=LjNjOsnb99k

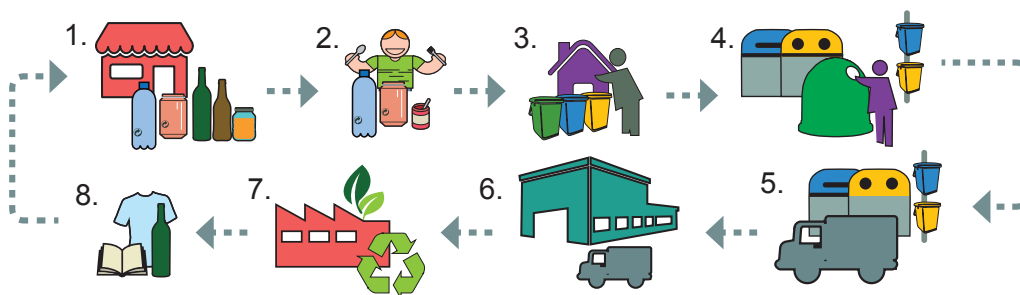
10. BIRZIKLATZEAREN ZIKLOA ETA ONURAK

Zergatik ditu onurak birziklatzeak? Energia eta ura aurrezteaz gain berotegi efektuko gasak ere murrizten dira eta zer esanik ez naturari kentzen dizkiogun lehengai inguruan.

Begiratu arretaz jarraian agertzen den birziklatzen diren hondakinen bizi zikloa eta konturatuko zara!

Osatu falta diren hitzak.

1. Produktua **erosi**
2. **Kontsumitu**
3. **Sailkatu** etxean
4. Dagokion edukiontzi/zintzilikarioetan **utzi**
5. Kamioiak **jaso**
6. **Sailkapen** planta
7. **Birziklapen** planta
8. Produktu berriak **merkaturatu**



Ikusi dugun moduan, **birziklapenak ingurumen onura asko dakartza lehengaien, energiaren eta uraren aurrezteari dagokionean, hala nola, berotegi efektuko gasen isurketaren murrizketan** (puntu garrantzitsua, arnasten dugun airean zuzeneko eragina duela kontsideratzen baldin badugu).



Hiru botila birziklatuz, smartphone baten bateria urte batez kargatzeko adina energia aurrezten dugu.



Paper tona bat birziklatuz, 50.000 litro ur aurrezten dira.



Bi tona plastiko birziklatuz, petrolio tona bat aurrezten da.

Gu gara kontsumitzaile, gu hondakinen sortzaile.
Hondakinak gure ardura dira!

Ahaleginak merezi du!